

Fries Museum verruult de coulissen voor het podium

Slechts vijfhonderd meter scheidt de Turfmarkt van het Wilhelminaplein. Maar voor het Fries Museum is het een wereld van verschil. Het is een stap vanuit de coulissen van de binnenstad naar de spotlights van het podium. Gedurfd? Ja, maar tegelijkertijd ook een logisch vervolg. Directeur Saskia Bak: "Een museum is van en voor iedereen. Het hoort midden in de samenleving te staan."

Er is nog geen steen gelegd, er staat nog geen paal in de grond; toch neemt het nieuw Fries Museum vaste vorm aan. De schetsen liggen voor Saskia Bak op tafel. Sinds haar aanstelling als directeur bepaalt de nieuwbouw grotendeels haar agenda. Momenteel werkt ze met architect Hubert-Jan Henket aan het interieurontwerp en de indeling van het museum. Een museum dat vernieuwend is, van binnen én buiten.

Geen dichte doos

Enthousiast wijst ze op de opvallende glazen façade: "Een museum mag geen dichte doos zijn. Het moet toegankelijk zijn, deel uitmaken van het leven van alledag. Vanaf het plein zie je de bezoekers door het trappenhuis gaan. De begane grond is een passage waar iedereen vrij in- en uit kan lopen. Kortom, het gebouw laat zien dat er iets te beleven valt."

Daarnaast biedt het nieuwe onderkomen ongekende mogelijkheden. Bak: "De zalen zijn ruim, licht en flexibel. We kunnen tentoonstellingen volledig tot hun recht laten komen en eindeloos variëren."

Een oppervlakte van 4.000 m², 35 zalen. Het zijn nog potloodstrepen op papier. Maar hoe kleur je die in? Van Twente tot Leper, Bak bezocht tientallen musea om zich te laten inspireren. "Musea krijgen meer en meer een maatschappelijke functie. Het zijn geen plekken meer waarin je objecten met informatiebordjes verklaart. Een museum moet het verleden betekenis geven, inspringen op de actualiteit, vernieuwen en verrassen."

Stijkkamer in zeecontainer

Bak vervolgt: "Neem de Hindelooper stijkkamer. Die zit letterlijk vastgespijkerd in het huidige museum. Terwijl er rondom

die kamer zoveel meer valt te vertellen. Het verhaal van de Zuiderzeeculturen, de wereldhandel, kunst en nijverheid. In het nieuwe museum willen we ook die invalshoeken benutten. Een plan is om de stijkkamer in een zeecontainer te plaatsen. Hierdoor wordt die verplaatsbaar en kun je de kamer in verschillende exposities terug laten komen."

Zo zijn er meer prille ideeën. De geschiedenis van het Friese landschap uitleggen vanuit het gezichtspunt van een toerist, tentoonstellingen combineren met een bezoek aan het Filmhuis, de inzet van nieuwe media. Bak: "Op het Wilhelminaplein gaan heden en verleden elkaar ontmoeten. Het wordt een plek die vertelt over de Friese historie, de Friese cultuur. En zeg nu zelf, dit verhaal verdient een plek in het middelpunt van de stad, het hart van de provincie."

Saskia Bak

Project Nieuw Zaailand in het kort

Het Wilhelminaplein en omgeving, beter bekend als het Zaailand, ondergaan de komende drie jaar een metamorfose. Dit vergt een investering van 125 miljoen euro. Vier partijen en diverse subsidieverstrekkingen dragen hieraan bij. De gemeente Leeuwarden is opdrachtgever voor de nieuwbouw van de parkeergarage. Deze wordt uitgebreid tot meer dan 700 parkeerplaatsen. De gemeente is ook verantwoordelijk voor de inrichting van het openbare gebied. IPMMC Vastgoed realiseert 3800 m² aan winkels en 40 appartementen aan het Wilhelminaplein/Ruiterskwartier. Syntrus Achmea Vastgoed exploiteert het winkelcentrum Zaailand en is verantwoordelijk voor de renovatie en uitbreiding daarvan. Het Fries Museum bouwt aan een nieuw onderkomen, deels gefinancierd uit het legaat van wijlen Ir. Abe Bonnema. Het museum heeft een bijzonder architectonisch ontwerp van Henket en Partners. Naast 4000 m² aan museumzalen biedt het gebouw ook plaats aan het Filmhuis. Het project Nieuw Zaailand is naar verwachting eind 2011 gereed. Het Fries Museum opent zijn deuren in 2013.

Een virtueel bezoek aan het nieuw Fries Museum

Kennismaken met het nieuwe Fries Museum? Via de website van het Fries Museum krijg je een virtuele rondleiding door de nieuwbouw. Waan jezelf al even op de derde etage met uitzicht over het plein, bezoek alvast de Hindelooper stijkkamer in een zeecontainer en ga eens rustig zitten voor de schilderijen. Kijk op www.friesmuseum.nl en klik op nieuwbouw, virtuele tour. De virtuele tour is ook te zien op www.nieuwzaailand.nl.

Wat er ooit is ingekomen, kan er ook weer uit
Fries Museum bereidt zich voor op verhuizing

Kanten mutsjes, een granieten grafzerk. Delicaat middeleeuws glaswerk, een collectie Romeinse munten. Het is slechts een kleine greep uit de rijkdommen van het Fries Museum. In totaal gaat het om ruim 170.000 objecten. En allemaal moeten ze de verhuismachine in. Alhoewel het nieuwe museum pas in 2013 opengaat, zijn de voorbereidingen al in volle gang. Wilbert Helmus, hoofd collectie- en kennismanagement, coördineert deze megaklus.

De verhuizing

Een nieuw depot

In het Fries Museum is slechts een klein deel van de volledige collectie te zien. Een groot deel ligt opgeslagen in depots, onder meer aan de Turfmarkt. Ruimtes die zichtbaar verouderd zijn. Helmus: "In het schilderijendepot lopen de verwarmingsbuizen langs de muren, in de textielopslag is het manoeuvreren tussen paspoppen en kledingrekken. De werkruimte is minimaal, de klimaatbeheersing verre van optimaal." Binnenkort krijgt het Fries Museum duidelijkheid over een nieuw centraal depot. "Hierin kunnen we de collectie op een verantwoorde manier opslaan en hebben we ook ruimte om wetenschappelijk onderzoek te doen."

Hij vergelijkt het met het verhuizen van een keuken. "Je wilt zo vroeg mogelijk inpakken, maar tot op de dag dat je overgaat, moet je blijven koken." Kortom, je kunt als museum niet drie jaar lang de deuren gesloten houden omdat je aan het verhuizen bent. Helmus: "Dit vraagt om een goede planning. Welke collecties gaan mee naar het nieuwe museum, welke naar een depot? Welke objecten kun je alvast verhuizen, welke moeten later?"

Een logistieke operatie van jewelste. Hoe zorg je ervoor dat je het overzicht houdt en dat alles op plaats van bestemming aankomt? "Al onze objecten zijn gelabeld en beschreven. We weten precies wat er in- en uitgaat en waar het terecht komt. Ook de collectieonderdelen die we in bruikleen hebben. De bepalingen die daarvoor gelden, volgen we zorgvuldig. Daarnaast gaan duizenden objecten eerst nog door de handen van onze collectiemedewerkers. Die bekijken wat de staat van het stuk is, of er bij de verhuizing een speciale behandeling nodig is en of er nog een reparatie nodig is", licht Helmus toe.

Bubbeltjesplastic en oude kranten

Dan de verhuizing zelf. Voor veel stukken een enorme ingreep. Denk aan textiel dat in jaren niet meer is aangeraakt, oude schilderijen die gevoelig zijn voor de kleinste temperatuurschommelingen, glas- en zilverwerk dat uniek is in de wereld. Helmus: "Het is natuurlijk een understatement, maar aan bubbeltjesplastic en oude kranten heb je niet genoeg. We bedenken nu al manieren om verzamelingen zo veilig, voorzichtig en efficiënt mogelijk te verplaatsen. En voor de verhuizing zelf schakelen we een gespecialiseerd bedrijf in."

Voor een aantal stukken en collecties is speciale aandacht. Neem de Hindelooper stijlkamer in het Eysingahuis. Helmus: "Experts bekijken momenteel hoe we die kunnen verhuizen. Hoe we het tegelwerk van de muren krijgen, wat we met de schouw moeten doen." Ook de loodzware grafzerken die in de kelder liggen, zorgen voor de nodige hoofdbrekens. "Natuurlijk, wat er ooit is ingekomen, kan er ook weer uit. Maar door alle verbouwingen zijn gangen smaller geworden, ruimtes krappier. Het is nog maar de vraag of alles nog past."

Desondanks heeft Helmus geen last van verhuisstress. Integendeel. "Haast en druk is uit den boze. Dan ga je fouten maken. Net als bij een normale verhuizing draait alles om een goede voorbereiding en een strakke planning. En ik sta er natuurlijk niet alleen voor. Het Fries Museum beschikt over prima mensen die de volledige collectie tot in de details kennen. En ja, je moet er ook van kunnen genieten. Een klus als deze maak je waarschijnlijk maar één keer in je leven mee."

Ingezoomd:
 een nieuw noorden voor het Wilhelminaplein

De noordkant van het Wilhelminaplein ondergaat de komende jaren een complete metamorfose. Maar hoe komt de pleinwand er uit te zien, hoeveel ruimte is er voor winkels en horeca en wie heeft de gebouwen ontworpen? We zoomen alvast in op het Wilhelminaplein in 2013.

Artist Impression van de winkelwand

Architect Jos van Eldonk over het ontwerp

Jos van Eldonk (Soeters Van Eldonk architecten) ontwierp de nieuwe pleinwand. Hij liet zich inspireren door bestaande panden in de stad.

"Het ontwerp sluit zoveel mogelijk aan bij de maat, de taal en de architectuur van de bestaande Leeuwarder binnenstad. Ik heb me laten inspireren door de gevels, de straten en de pleinen. Door deze verbondenheid met de bestaande bouw ontstaat een mooi contrast met het Fries Museum. Die komt nu volledig tot z'n recht als eigentijds gebouw. De nieuwe wand heeft letterlijk twee gezichten gekregen. Aan het plein zijn de gevels hoog en hebben een voorname uitstraling. Dit past bij de uitstraling van het plein. De vele details qua kleur en vorm sluiten heel erg aan bij de gevels die je nu ook ziet in Leeuwarden. Aan het Ruiterskwartier zijn de huizen lager en dit past weer beter bij een smalle binnenstadsstraat." www.soetersvaneldonk.nl

1. De wand begint ter hoogte van de Oude Doelesteeg en loopt vervolgens via de zijkant van het Fries Museum door tot het Lombardplein. Op dit pleintje komen de Oude Lombardsteeg, het Winkelcentrum Zaailand, het Ruiterskwartier en het Fries Museum samen.

2. De nieuwe pleinwand bestaat uit drie losstaande blokken met winkels, appartementen en horeca. De wand grenst aan het nieuwe Fries Museum en krijgt twee gezichten. Aan de ene kant als pleinwand met historisch uitzijnde gevels, aan de andere kant als knusse binnenstadsstraat.

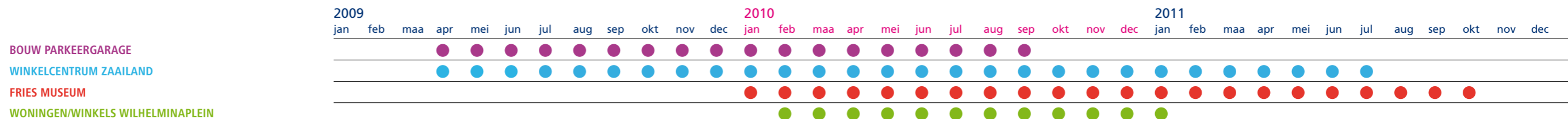
3. Ter hoogte van de tuin van het Auck Petershuis en de Hoedemakerssteeg komt een doorgang die het Ruiterskwartier met het Wilhelminaplein verbindt.

4. Aan het Ruiterskwartier zijn de huizen lager en de percelen kleiner, net als bij een smalle binnenstadsstraat. Hier komen de ingangen van de winkels en horeca.

5. In totaal is er ruim 3800 m² beschikbaar voor winkels en horeca. Boven de winkels komen veertig appartementen (ca. 100m²). In elk blok is een ingang voor voetgangers naar de parkeergarage.

6. Aan de pleinkant komen terrassen en de entrees naar de bovengelige woningen. De terrassen liggen op het zuiden.

Dit gaan we doen in 2009, 2010 en 2011

Door de onverwachte vondst van asbest (zomer 2009) in de oude parkeergarage wijzigt deze planning. Op het moment van uitgave van deze nieuwsbrief zijn de nieuwe data nog niet bekend.

Project Nieuw Zaailand nieuws

Gratis je fiets overdekt stallen in hartje centrum

Op de fiets naar de binnenstad? Een goed idee. Maar je wilt wel zeker weten dat je je fiets op een veilige, droge plek kunt stallen. Tot voor kort kon dat onder het Winkelcentrum Zaailand. Wegens de bouwwerkzaamheden is deze plek gesloten. Hiervoor komen wel twee gratis bewaakte en overdekte stallingen terug. In maart opent de nieuwe fietsstalling aan de Sint Jacobsstraat. En vanaf

mei kun je weer terecht aan het Zaailand (voormalig Modehuis Oosterhoff, Zaailand 96-98). Beide locaties hebben plek voor zo'n 600 fietsen.

Tussen 24 januari tot de opening van de stalling aan het Zaailand in mei 2010 is de gratis avond- en nachtstalling aan het Ruiterskwartier ook overdag geopend.

Op excursie door de bouwkuip

Laarzen aan en bouwhelmen op. Zo'n 120 belangstellenden daalden zaterdag 12 december af in de bouwput van parkeergarage Zaailand. Onder begeleiding van medewerkers van Bouwcombinatie Leeuwarden Centrum en Bouwcombinatie Van Wijnen-Heijmans kregen ze uitleg over de werkzaamheden en alles wat er bij dit megaproject komt kijken.

De animo voor de excursie was groot, binnen vier dagen was de rondleiding volgeboekt. En de bezoekers? Die waren positief. 'Je kunt het je bijna niet voorstellen. Maar over een paar jaar hoop ik hier met mijn kleinkinderen een tentoonstelling in het Fries Museum te bezoeken. Ik kijk er nu al naar uit', verteld mevrouw De Vries uit Stiens.

Nieuwe rondleidingen

Zodra de bouw het toelaat wordt er opnieuw een rondleiding georganiseerd. Aanmelden kan nu nog niet, maar houd de website www.nieuwzaailand.nl in de gaten. De bouw toch van dichtbij meemaken? Via de webcam op de site kunt u het gebied ook thuis bekijken.

Uitgelicht: Kunstmenu

Kunstmenu is een leerprogramma voor de groepen 5 en 6 van het basisonderwijs met als centraal thema cultuur en erfgoededucatie. De leerlingen gaan dit jaar aan de slag met plattegronden van Leeuwarden in verleden, heden en toekomst. Naast een les op school maken de deelnemers een stadswandeling. Aan de hand van deze informatie beelden de leerlingen het heden en verleden van Leeuwarden en de toekomst van het Wilhelminaplein uit op grote stukken karton. Alle werkstukken zijn in juli en augustus te zien op de schutting rondom de bouwplaats. Kunstmenu is een samenwerking tussen Parnas en het Historisch Centrum Leeuwarden.

Meer informatie?

Meer informatie over de appartementen en de winkels langs het Ruiterskwartier/Wilhelminaplein? Bel voor de appartementen met Makelaardij Hoekstra, 058-233 73 33. Bel voor de winkels met IPMMC Vastgoed, 030-281 73 00.

Meer informatie over de winkels en appartementen in het Winkelcentrum Zaailand? Bel met Makelaardij Hoekstra, 058-233 73 33.

Algemene informatie over het project? Bel 14 058. Mail: info@nieuwzaailand.nl.

Kijk ook op www.nieuwzaailand.nl

Agenda

Bij het ontwikkelen van het Nieuw Zaailand is niet alleen het slopen, heien en bouwen spectaculair. De komende maanden vinden er rondom het Wilhelminaplein weer verrassende activiteiten plaats voor jong én oud.

Februari

Start van Kunstmenu (zie uitgelicht)

Maart

4 5 6 7 Huis & Tuin
Op de beurs Huis & Tuin in het WTC Expo laat project Nieuw Zaailand zich zien in de stands van de gemeente Leeuwarden en Makelaardij Hoekstra.

Opening nieuwe overdekte fietsstalling Sint Jacobsstraat

April

Geef u mening over het ontwerp van het Wilhelminaplein.
Info vanaf april op www.nieuwzaailand.nl.

30 Koninginnedag.
Vrijmarkt in de binnenstad. Gratis Openbaar Vervoer in de hele provincie Fryslân.

Mei

Opening nieuwe overdekte fietsstalling Zaailand, Zaailand 96-98

13 Bloemetjesmarkt
27 28 29 Fries Straatfestival Leeuwarden

MAAK HET MEE!

Vers Zaailandnieuws in brievenbus of mailbox?

Stuur een mailtje naar info@nieuwzaailand.nl met daarin je naam- en adresgegevens. Geef ook aan of je de informatie per post of per e-mail wilt ontvangen. Je krijgt al het nieuws daarna gratis toegestuurd.

Colofon Deze nieuwsbrief is een uitgave van het samenwerkingsverband van Gemeente Leeuwarden, Fries Museum, IPMMC Vastgoed en Syntrus Achmea Vastgoed en wordt mede mogelijk gemaakt door het ministerie van VROM. Het nieuwe Fries Museum wordt gefinancierd door de Ir. Abe Bonnema Stichting, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland, EZ/Kompas en de Provincie Fryslân. Aan de inhoud van deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.